

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/153/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5818200509
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5818200509.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členiek senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a Mgr. Zuzany Hartelovej v právnom spore žalobkyne: Mgr. I. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., W. č. XXXX/XX, zastúpená splnomocneným zástupcom Advokátska kancelária SLAMKA & Partners, s.r.o., so sídlom Dolný Kubín, ul. Radlinského č. 1735/29, IČO: 50 120 000, proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Bratislava, ul. Tomášikova č. 48, IČO: 00 151 653, zastúpenému splnomocneným zástupcom Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri, s.r.o., so sídlom Košice, ul. Bočná č. 10, IČO: 36 863 017, o zaplatenie sumy 5.869,54 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 7Csp/17/2018-88 zo dňa 17. decembra 2018, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** okresnému súdu na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Námestovo rozsudkom č. k. 7Csp/17/2018-88 zo dňa 17.12.2018 žalovanú zaviazal zaplatiť žalobkyňu 2.319,87 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne od 28.04.2018 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol (výrok II.). Zároveň rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania (výrok III.).

Žalobou doručenou súdu dňa 14.03.2018 žalobkyňa žiadala, aby súd žalovanú zaviazal zaplatiť jej sumu 5.869,54 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne od 14.03.2018 do zaplatenia, na tom skutkovom základe, že so žalovanou uzatvorili dňa 20.04.2009 zmluvu o úvere, na základe ktorej bol žalobkyňu poskytnutý úver vo výške 12.000,- eur. Podľa žalobkyne je tento úver bezúročný a bez poplatkov, pretože v ňom absentuje výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a adresa predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. Žalobkyňa na splatenie úveru zaplatila žalovanej sumu 17.869,54 eur, čím sa žalovaná na jej úkor bezdôvodne obohatila o sumu 5.869,54 eur. Pri rozhodnutí súd vychádzal z ust. § 100 ods. 1, § 107 ods. 1, § 451 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 2 písm. i/, § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o splátkovom úvere (ďalej len „zák. č. 258/2001 Z. z.“). Vykonaným dokazovaním súd zistil, že žalobkyňa sa voči žalovanej domáha vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 5.869,54 eur na tom skutkovom základe, že túto sumu žalovanej zaplatila navyše na splatenie úveru poskytnutého vo výške 12.000,- eur na základe zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 20.04.2009, pričom tento úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Medzi stranami nebolo sporné, že dňa 20.04.2009 strany uzatvorili zmluvu o splátkovom úvere, na základe ktorej bol žalobkyňu poskytnutý úver vo výške 12.000,- eur a že žalobkyňa na tento úver doposiaľ zaplatila 17.869,54 eur. Žalovaná sa proti žalobe bránila tým, že sa na úkor žalobkyne bezdôvodne neobohatila, pretože zmluva o úvere obsahuje všetky zákonom stanovené náležitosti a tiež uplatnila námietku premlčania uplatneného práva. Súd preskúmal zmluvu o splátkovom úvere a dospel k záveru, že tá je pre absenciu zákonom predpísaných náležitostí bezúročná a bez poplatkov. V zmluve je totiž ohľadne splátok úveru uvedená len výška, počet a splatnosť splátok istiny, nie je tam však uvedený

počet a výška splátok úrokov za úver. Súd tiež dal za pravdu žalobkyni ohľadne jej tvrdenia, že v zmluve nie je správne uvedená výška celkových nákladov spojených s úverom, kde po vynásobení počtu splátok istiny (120,- x 165,11 eur + 1,99 eur poplatok za správu úveru + 8,26 eur poistenie úveru) výška celkových nákladov spotrebiteľa vychádza na sumu 9.043,20 eur, a to ešte v celkových nákladoch nie je uvedená výška úrokov, čo nepochybne predstavuje najvýznamnejšiu položku pre tento výpočet. V dôsledku tohto nesprávneho výpočtu celkových nákladov nevyhnutne musí byť nesprávny aj údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (ďalej len „RPMN“), pretože výška celkových nákladov spojených s úverom je základnou veličinou pre výpočet RPMN. Nesprávny údaj o RPMN má z hľadiska následkov bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru ten istý význam, ako chýbajúci údaj o RPMN. Súd potom prijal záver, že pokiaľ žalobkyňa zaplatila na úverovú zmluvu o 5.869,54 eur viac, než bol poskytnutý úver, má právo od žalovanej žiadať vydanie bezdôvodného obohatenia, pretože jej v tomto rozsahu poskytla plnenie bez právneho dôvodu. Za čiastočne dôvodnú vyhodnotil námietku premlčania, ktorú vzniesla žalovaná, preto žalobu čiastočne zamietol. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia sa totiž premlčuje v trojročnej objektívnej a dvojročnej subjektívnej lehote. Žalobkyňa si uplatnila vydanie bezdôvodného obohatenia za platby, ktoré realizovala v rokoch 2009 - 2017, a to v roku 2009 vo výške 1.550,91 eur, v roku 2010 vo výške 2.020,92 eur, v roku 2011 v výške 2.061,02 eur, v roku 2012 vo výške 2.065,58 eur, v roku 2013 vo výške 2.044,05 eur, v roku 2014 vo výške 2.028,60 eur, v roku 2015 vo výške 1.791,84 eur, v roku 2016 vo výške 1.986,75 eur a v roku 2017 vo výške 2.319,87 eur. Žaloba bola podaná dňa 14.03.2018, v rámci dvojročnej premlčacej doby bolo teda uplatnené len právo na vydanie bezdôvodného obohatenia za platby, realizované v roku 2017 (keďže žalobkyňa nešpecifikovala dátumami realizáciu platieb v roku 2016, musí znášať procesné následky úspešne uplatnenej námietky premlčania). Súd žalobkyni nevyhovел, pokiaľ žiadala, aby súd námietku premlčania posúdil tak, že právo bolo uplatnené v trojročnej objektívnej lehote. Žalobkyňa totiž tvrdila, že premlčacia doba začala plynúť odo dňa, kedy sa dozvedela o výsledku právnej analýzy, ktorú si dala vyhotoviť svojmu zástupcovi. Bol názoru, že subjektívna premlčacia lehota začína plynúť od okamihu, kedy sa subjekt dozvedel o tom, kto je zodpovedný za bezdôvodné obohatenie a jeho výšku, čo znamená objektívnu možnosť subjektu tieto skutočnosti sa dozvedieť. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby teda nemôže byť závislý výlučne od vôle oprávneného subjektu, ako žiadala žalobkyňa.

Súd o náhrade trov konania rozhodol tak, že ju nepriznal žiadnej zo strán (§ 255 ods. 2 C. s. p.), pretože obe strany mali v konaní čiastočný úspech približne v rovnakej časti.

2. Proti rozsudku okresného súdu podali odvolanie obe strany sporu.

3. Žalobkyňa napadla odvolaním rozsudok okresného súdu v celom rozsahu. Nestotožnila sa s posúdením súdu o čiastočnom premlčaní nároku z bezdôvodného obohatenia žalovaného, a teda v tejto časti považovala rozhodnutie súdu za nesprávne. Následne poukázala na to, že premlčanie nároku z bezdôvodného obohatenia je upravené v § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplývajú dve lehoty, a to subjektívna (dvojročná) a objektívna (trojročná), resp. desaťročná v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia. V súvislosti s plynutím subjektívnej lehoty uviedla, že v tomto prípade je jej začiatok viazaný na moment, kedy jej právny zástupca posúdil podklady týkajúce sa predmetnej spotrebiteľskej zmluvy a prevzal právne zastúpenie (t.j. konkrétne 26.02.2018) a informoval ju o tom, že žalovaný sa na jej úkor bezdôvodne obohatil, teda že má nárok na vydanie takéhoto bezdôvodného obohatenia. Subjektívna lehota preto stále plynie (uplynie najneskôr 26.02.2000). Z pohľadu plynutia subjektívnej premlčacej lehoty bola teda vznesená námietka premlčania bezpredmetná. Obdobný právny záver o začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty vyslovili aj súdy SR (napr. Krajský súd Košice sp. zn. 2Co/177/2015 a Krajský súd Banská Bystrica sp. zn. 13Co/462/2015). Zároveň k uvedenému považovala za potrebné zdôrazniť, že sama nemá právne vzdelanie (pracuje ako pedagogička pre deti) a počas celej doby splácania predmetného spotrebiteľského úveru bola zo strany žalovaného informovaná, že zmluva nemá žiadne vady, a teda jeho nárok je v plnej výške oprávnený, čo bola ale z jeho strany klamlivá informácia. V prípade, ak by sa vychádzalo z toho, že skôr vedela o tom, že žalovaný sa na jej úkor bezdôvodne obohacuje, je nelogické, že by mu naďalej dobrovoľne takéto plnenie zasielala, a teda bezdôvodne plnila. Ďalej žalobkyňa uviedla, že bezdôvodné obohatenie získané žalovaným je úmyselným, a teda sa v tomto prípade má uplatniť desaťročná subjektívna premlčacia doba. Následne v rámci dôvodov, pre ktoré ide v tomto prípade a úmyselné bezdôvodné obohatenie zo strany žalovaného rozvádza posudzovanie jeho úmyslu ako právnickej osoby, povinnosť postupovať s odbornou starostlivosťou a znalosť žalovaného o právnej úprave s tým, že postačujúci je aj jeho nepriamy úmysel. Bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného spočíva v tom, že prijíma od svojich klientov finančné plnenie v súvislosti s úverovými zmluvami, ktoré sú buď od počiatku neplatné (v takom prípade je bezdôvodným obohatením celé prijaté plnenie) alebo sa v

zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch považujú za bezúročné a bez poplatkov (v takom prípade je bezdôvodným obohatením plnenie spočívajúce v úrokoch a poplatkov zaplatených dlžníkom). Úmysel žalovaného (t.j. vedomostnú a vôľovú zložku) je tiež možné dôvodiť z tej skutočnosti, že žalovaný opakovane uzatvára počas niekoľkých rokov so svojimi klientmi zmluvy, ktoré sú v priamom a výslovnom rozpore s právnou úpravou. Prvok opakovania takéhoto konania zo strany žalovaného zdôrazňuje fakt, že žalovaný o tejto skutočnosti vedel a vykonával ju vedome. Rovnako skutočnosť, že žalovaný aj v súčasnosti v takomto konaní pokračuje a prijíma od svojich klientov na základe úverových zmlúv plnenie, ktoré je bezdôvodným obohatením. Jeho argumenty o tom, že pri (opakovanom) porušovaní zákona v rámci úverových zmlúv v žiadnom prípade nemôže ísť o úmysel, nemôžu obstáť tiež, ak zohľadníme to, že úverové zmluvy sú rozporné so zákonom vždy v častiach, ktoré spotrebiteľom (klientom) podstatne zhoršujú postavenie alebo ich lákajú uzatvoriť zmluvu s inými podmienkami, ako skutočne zo zmluvy vyplývajú. Bolo opakovane (v rámci desiatok súdnych rozhodnutí) judikované, že tieto jeho praktiky sú v rozpore s právnou úpravou a úvery vyplývajúce z takýchto zmlúv sú bezúročné a bez poplatkov. Aj napriek tomu žalovaný opakovane takéto zmluvy uzatvára s porušením rovnakých zákonných ustanovení a opakovane prijíma plnenie na základe takýchto zmlúv od svojich klientov. Žalovaného úmysel je celkom jednoznačne viditeľný aj pri posúdení množstva rozhodnutí súdov SR a kontrolných orgánov o porušovaní právnej úpravy zákona o spotrebiteľských úveroch. Podľa názoru žalobkyne je absolútne zrejmé, že žalovaný od nej úmyselne získal bezdôvodné obohatenie. Ak by súd aj napriek uvedeným argumentom mal za to, že táto skutočnosť je pochybná, potom by sa aj v zmysle výkladového pravidla mal jednoznačne prikloniť k rozhodnutiu v prospech spotrebiteľa. Ďalej uviedla, že v konečnom dôsledku už aj pri posúdení premlčania nároku v subjektívnej dvojročnej premlčacej lehote došlo k chybnému výpočtu. Na základe predloženého dôkazu, a to výpisov z úverov od roku 2009 do roku 2017 vychádzajúc z toho, že žaloba bola podaná dňa 13.03.2018 vyplýva, že žalovaný sa začal bezdôvodne obohacovať dňa 27.02.2015, kedy ona už platbou 50,- eur prekročila výšku istiny o 3,42 eur. Od tohto okamihu sú všetky nasledujúce platby, ktoré zaplatila žalovanému bezdôvodným obohatením, čiže a) ak súd pri posudzovaní objektívnej premlčacej lehoty bude toho názoru, že v danom prípade došlo zo strany žalovaného k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu, a teda sa uplatní desaťročná premlčacia lehota, taký je jej nárok je v celom rozsahu oprávnený a nie je premlčaný, b) v prípade, ak súd posúdi danú situáciu tak, že pri posudzovaní objektívnej lehoty uplatní trojročná premlčacia lehota, všetky platby od 13.03.2015 do podania žaloby nie sú premlčané, čiže platby v celkovej výške 5.760,36 eur nie sú premlčané (suma 109,18 eur bola zaplatená pred 13.03.2015), c) ak by sa odvolací súd aj napriek vyššie uvedenému stotožnil s tým, že subjektívna premlčacia lehota je dva roky spätne od podania žaloby, tak všetky platby od 13.03.2016 do podania žaloby nie sú premlčané. Z výpisu z úveru vyplýva, že od 13.03.2016 do 13.03.2018 žalovanému zaplatila sumu vo výške 3.880,- eur (a nielen 2.319,87 eur ako uviedol súd).

Žalobkyňa preto navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu tak, že žalovaného zaviazže zaplatiť jej sumu 5.869,54 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne od 28.04.2018 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a prizná jej náhradu trov odvolacieho konania pred súdom prvej inštancie v plnom rozsahu, alternatívne ak nebudú splnené podmienky na zmenu, aby zrušil rozsudok okresného súdu a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

4. Žalovaný odvolaním napadol výrok I. a výrok III. rozsudku okresného súdu a navrhol, aby odvolací súd v napadnutom rozsahu rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Namietal predovšetkým absenciu riadneho odôvodnenia a s tým spojenú nepreskúmateľnosť vo vzťahu k rozhodujúcim skutočnostiam významným pre hmotnoprávne posúdenie žalobkyňou uplatneného procesného nároku. Pokiaľ súd posúdil nárok zo zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie, je istým nedostatkom, že pritom nešpecifikoval, pod ktorú skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka žalobný nárok podriadil. Uviedol, že v priebehu sporu opakovane poukazoval na to, že základným a prvoradým predpokladom vzniku zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie - u všetkých jeho skutkových podstát - je existencia plnenia, ktoré má byť vrátené. Tým je zároveň determinovaný obsah základných procesných povinností žalobkyne v spore, v ktorom sa domáha vydania plnenia z tvrdeného bezdôvodného obohatenia. V rámci povinnosti tvrdenia musí táto dostatočne špecifikovať plnenia, ktoré uskutočnila a vrátenie ktorých - ako postrádajúci právny dôvod - požaduje. Súčasne zreteľne akcentoval, že v prípade opakovaných plnení - akými sú aj platby dlžníka na splácanie spotrebiteľského úveru - predstavuje každé plnenie, ktoré má byť vrátené, samostatný predmet bezdôvodného obohatenia (samostatný záväzok z bezdôvodného obohatenia). Bolo preto povinnosťou žalobkyne riadne konkretizovať každé jednotlivé plnenie, ktoré zrealizovala (zaplatila), ak

chce vrátiť a ktoré v sumári zodpovedajú žalovanej sume. To sa však v rámci opakovane namietajúcej procesnej obrany počas celého konania nestalo. Podľa žalovaného nemožno súhlasiť, aby si žalobkyňa zjednodušila svoje procesné povinnosti tým, že potrebnú špecifikáciu zredukuje na prostý matematický rozdiel medzi celkovo zaplatenou sumou a výškou poskytnutého úveru. Rovnako nemožno akceptovať, ani formu prezentovanú v replike podanej dňa 28.08.2018, keď v bode 12. označila sumárnu výšku plnení po jednotlivých kalendárnych rokoch. To, že žalobkyňa predložila listinný dôkazný prostriedok - výpis z úveru za obdobie 2009 až 2017 - z ktorého možno rozhodujúce údaje prípadne zistiť, na veci absolútne nič nemení. Jednak preto, že by to znamenalo neprípustné obrátenie riadneho procesného postupu - určitá právne relevantná skutočnosť musí byť najprv riadne tvrdená a až následne sa môže stať predmetom dokazovania. Platí to aj v tzv. spotrebiteľských sporoch, kde súd síce môže vykonávať aj nenavrnuté dôkazy (§ 295 C. s. p.), rozhodne však nemôže ingerenciou nahrádzať pasivitu sporovej strany pri plnení povinnosti tvrdenia. Nie je úlohou súdu a už nie vôbec jeho povinnosťou, aby z dôkazného prostriedku extrahoval potrebné skutočnosti, aby „hádal“, z čoho pozostáva žalovaná suma, a to všetko v situácii, keď je samotná žalobkyňa nečinná. Je nevyhnutné, aby žalobkyňa najprv presne špecifikovala, ktoré plnenia požaduje vrátiť a aby uskutočnenie týchto individuálnych plnení následne riadne preukázala. Ak nie je možné napr. preveriť, či príslušné plnenie uhradila práve žalobkyňa alebo či naozaj išlo o plnenie na úroky a poplatky a nie napr. plnenie titulom sankcie za omeškanie (na ktoré zákonný dôsledok bezúročnosti nedopadá) - a to výlučne preto, že on netuší, vrátenia presne ktorých plnení sa táto domáha - pričom z hľadiska hmotnoprávneho posúdenia predmetu sporu ide o úplné zásadné skutočnosti, nemožno vôbec hovoriť o tom, že on mal plnohodnotnú možnosť brániť sa proti žalobnému nároku. Napadnuté rozhodnutie tak zlyháva v riadnom vysvetlení, čo všetko tvorí sumu 2.319,87 eur, na zaplatenie ktorej bol zaviazaný. Rozhodnutie preto podľa neho nemožno hodnotiť inak, ako nepreskúmateľné. V ďalšej časti odvolania mal žalovaný výhrady k rozhodnutiu v tom, že sa zakladá na nespoľahlivých a neúplných skutkových zisteniach. Pokiaľ súd rozhodnutie odôvodnil sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru ako bola normovaná ust. § 4 ods. 3 in fine zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona SNR č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o splátkovom úvere (20.4.2009) mal za to, že rozhodujúci význam má obsah právneho úkonu, ktorý zmluvné strany urobili. Súd však nijako nerefletoval, že žalobkyňa ani v tomto ohľade nesplnila svoje základné procesné povinnosti a nepredložila kompletnú zmluvnú dokumentáciu. S poukazom na čl. II. ods. 2 zmluvy bolo zrejme, že existovali aj ďalšie významné zmluvné dokumenty - všeobecné obchodné podmienky, úverové podmienky, sadzobník a podmienky určené zverejnením. Týmto sa však v spore súd nijako nezapodieval, nepodrobil ich preskúmaniu ani hodnoteniu. Platí to aj vo vzťahu k argumentu súdu o údajnej nesprávnosti niektorých zmluvných náležitostí, ktorý rovnako neprichádza do úvahy, ak sa nepodrobí previerke celá zmluvná dokumentácia. Sumarizujúc uvedené, záver, že medzi zmluvnými stranami neexistovala dohoda o určitej otázke, resp. že ich dohoda nevyhovovala zákonným kritériám, nie je možné prijať len na základe časti zmluvy. Žalobkyňa zaťažovalo procesné bremeno preukázania celej zmluvnej dokumentácie, prípadne riadneho označenia dôvodov. Miesto toho, aby súd vyvodil voči nej patričnú procesnú zodpovednosť, osvojil si skutkové závery, ktoré sú z povahy veci neúplné a nemôžu obstáť. Rozhodnutie súdu je preto prinajmenej predčasné a nepreskúmateľné.

5. Žalobkyňa prostredníctvom splnomocneného zástupcu vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedla, že z predložených dôkazov, a to výpisov z úveru od roku 2009 do roku 2017 jednoznačne vyplýva, aké plnenia realizovala a kedy ich realizovala. Tieto výpisy sú vyhotovené priamo žalovaným, čiže nepredpokladá, že z týchto výpisov si to nevie prečítať. Považovala za nelogické, že by do vyjadrenia musela vypisovať každú jednu splátku čo zaplatila, keďže to vyplýva z výpisov. Podľa výkladu žalovaného by potom bolo potrebné odpísať aj celé znenie zmluvy, čo je zrejme nelogické. Vychádzajúc z výpisov z úveru od roku 2009 do roku 2017 vyplýva, že žalovaný sa začal bezdôvodne obohacovať dňa 27.02.2015, kedy ona už platbou 50,- eur prekročila výšku istiny o 3,42 eur. Od tohto okamihu sú všetky nasledujúce platby, ktoré zaplatila žalovanému, bezdôvodným obohatením. K vytýkaniu žalovaného o nesplnení jej ďalšej povinnosti, a to predložiť kompletnú zmluvnú dokumentáciu žalobkyňa poukázala na koncentráciu konania, keďže žalovaný takýto argument v odvolaní spomína prvýkrát, čiže v konaní pred okresným súdom nespochyboval, že by zmluva nemala byť kompletná. Žalobkyňa odmietala tvrdenie žalovaného, že by predložená zmluva bola nekompletná. Podľa nej je v jeho odvolaní najpodstatnejšie, že už ani nespochybuje tú skutočnosť, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov z dôvodu neuvedenia podstatných náležitostí v spotrebiteľskej zmluve vyžadované zák. č. 258/2001 Z. z. platného v čase uzatvorenia predmetného úveru, čiže už len z tohto je možné vyvodiť záver, že žalovaný si je sám vedomý toho, že k bezdôvodnému obohateniu došlo a dochádzalo, a tým potvrdzuje len to, že ide z jeho

strany o úmyselné konanie, čiže úmyselné bezdôvodné obohatenie, na čo poukázala ona v odvolaní proti rozhodnutiu súdu.

6. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou sporu (§ 362, § 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto oprávneným prostriedkom (§ 355 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C. s. p.) preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 380, § 379 C. s. p.) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 389 ods. 1 písm. b/, c/ C. s. p., § 391 ods. 1 C. s. p.) z nasledovných dôvodov:

7. Okresný súd žalobe žalobkyne, ktorá si uplatňovala od žalovaného sumu 5.869,54 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5.869,54 eur od 14.03.2018 do zaplatenia na tom skutkovom základe, že úver poskytnutý na základe zmluvy o splátkovom úvere č. 0324012200 zo dňa 20.04.2019 uzatvorený medzi žalobkyňou a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov, sčasti vyhovel keď preskúmajúc zmluvu o splátkovom úvere dospel k záveru, že táto je pre absenciu zákonom predpísaných náležitostí bezúročná a bez poplatkov. V zmluve je totiž ohľadne splátok úveru uvedená len výška, počet a splatnosť splátok istiny, nie je tam však uvedený počet a výška splátok úrokov za úver, nie je správne uvedená výška celkových nákladov spojených s úverom a nie je v nich zahrnutá výška úrokov a nevyhnutne musí byť preto nesprávny aj údaj o RPMN. Súd prijal preto záver, že žalobkyňa má od žalovaného právo žiadať vydanie bezdôvodného obohatenia. Z tohto titulu by mu tak prislúchala suma 5.869,54 eur ako rozdiel medzi poskytnutým úverom vo výške 12.000,- eur a ňou uhradenou sumou 17.869,54 eur avšak za čiastočne dôvodnú vyhodnotil námietku premlčania vznesenú žalovaným a preto priznal žalobkyňi sumu 2.319,87 eur s prislúšenstvom.

8. Žalobkyňa v súvislosti s čiastočným akceptovaním námietky premlčania vznesenej žalovaným zo strany súdu v odvolaní namietala nesprávne posúdenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby. Okrem toho je podľa nej bezdôvodné obohatenie získané žalovaným úmyselne a preto sa má uplatniť desaťročná premlčacia doba.

9. Podľa § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov. Predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal.

Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za 2 roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za 3 roky a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie za 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

V prípade práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia zákon ustanovuje dvojročnú subjektívnu a trojročnú, resp. desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že oprávnenému ešte plynie druhá premlčacia doba. Pokiaľ skončí plynutie jednej z nich a dôjde k vzneseniu námietky premlčania, premlčané právo nemožno oprávnenému priznať. Objektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, keď k bezdôvodnému obohateniu skutočne (fakticky) došlo, a to bez ohľadu na to, či oprávnený o ňom vedel alebo nie. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu, a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Keďže oprávnený sa o bezdôvodnom obohatení nemôže dozvedieť skôr ako vzniklo, ani subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr ako objektívna. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To, kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako takýto jeho nárok, vyplývajúci z týchto skutkových okolností, možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné (rozhodnutie NS SR sp. zn. 1 Cdo 67/2011).

10. V súvislosti s odvolaním žalobkyne odvolací súd uvádza, že viazať začiatok plynutia subjektívnej premĺčacej doby na moment, kedy jej právny zástupca posúdil podklady týkajúce sa predmetnej spotrebiteľskej zmluvy a prevzal právne zastúpenie (t.j. konkrétne 26.02.2018) a informoval ju o tom, že žalovaný sa na jej úkor bezdôvodne obohatil, aj za situácie, že v jej osobe nejde o právne znalú osobu, je neprimeranou ochranou práva, vybočujúcou z účelu a právneho významu ustanovenia § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Informovanie klienta advokátom v rámci právnej porady o existencii/neexistencii porušenia práva je bezpochyby momentom, kedy sa oprávnený dozvedel, ako takýto jeho nárok, vyplývajúci z existujúcich skutkových okolností, možno „právne kvalifikovať“, čo nie je pri posudzovaní okamihu začiatku plynutia subjektívnej premĺčacej doby vôbec relevantné. Okolnosti, za ktorých sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov sú uvedené priamo v zákone (vo vzťahu k prejednávánemu prípadu zák. 258/2001 Z. z.). Vedomosť žalobkyne ako spotrebiteľa o bezúročnosti a bezpoplatkovosti jej úveru je potrebné preto spájať s touto skutočnosťou, t.j. vedomosťou o existencii citovaného zákona. Nemožno z tohto dôvodu začiatok plynutia subjektívnej dvojročnej premĺčacej doby viazať k dátumu prvej porady s právnym zástupcom, keď tento mal preštudovať zmluvu. Takéto tvrdenia žalobkyne nie sú presvedčivé. Okrem toho nie je možné pripustiť aj pokiaľ ide o spotrebiteľa, aby tento žiadal vydať bezdôvodné obohatenie po uplynutí premĺčacej lehoty ak druhá strana oprávnenne vznesie námietku premĺčania. K poukázaniu žalobkyne v odvolaní na to, že bezdôvodné obohatenie získané žalovaným je úmyselným a preto sa má uplatniť desaťročná premĺčacia doba nakoľko žalovaný opakovane uzatvára počas niekoľkých rokov so svojimi klientmi zmluvy, ktoré sú v priamom a výslovnom rozpore s právnou úpravou, odvolací súd uvádza, že vo všeobecnosti z hľadiska aplikácie právnej normy ust. § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka upravujúcej premĺčanie nároku na bezdôvodného obohatenie v desaťročnej premĺčacej dobe sa vyžaduje preukázanie úmyslu žalovaného, vedomého alebo nevedomého porušenia práva konkrétnou osobou uzatvárajúcou v mene žalovaného zmluvu o úvere, toto nemôže byť nejednoznačné, diskutabilné a akokoľvek pochybné, úmysel v konkrétnom prípade musí byť jednoznačne preukázaný. Úmysel nemožno mať preukázaný tým, že je žalovaný právnickou osobou, jeho znalosťou o právnej úprave či opakovaným uzatváraním zmlúv s porušením rovnakých zákonných ustanovení. Na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie bolo by nutné v každom jednotlivom prípade s poukazom na okolnosti uzavretia úverovej zmluvy preukázať, že žalovaný v čase uzavretia úverovej zmluvy a prijatia plnenia sa základe úverovej zmluvy vedel alebo bol aspoň uzrozumený, že sa bezdôvodne obohacuje. Žalobkyňa dostatočným spôsobom nepreukázala, že by žalovaný mal úmysel získať bezdôvodné obohatenie vo vzťahu k plneniu úverovej zmluvy uzavretej práve medzi stranami.

11. Žalovaný v odvolaní hodnotil rozhodnutie súdu ako nepreskúmateľné pokiaľ ide o vysvetlenie čo všetko tvorí sumu 2.319,87 eur na zaplatenie ktorej bol zaviazaný, pričom bolo povinnosťou žalobkyne riadne konkretizovať každé jednotlivé plnenie, ktoré zrealizovala (zaplatila) a chce vrátiť a ktoré v sumári zodpovedajú žalovanej istine a aby uskutočnenie týchto individualizovaných plnení následne riadne preukázala, čo sa však v rámci jeho opakovane namietajúcej procesnej obrany počas celého konania nestalo. Žalobkyňa v odvolaní tiež uviedla, že ak by sa odvolací súd stotožnil s tým, že subjektívna premĺčacia lehota je dva roky spätne od podania žaloby, tak všetky platby od 13.03.2016 do podania žaloby nie sú premĺčané. Z výpisu z úveru vyplýva, že od 13.03.2016 do 13.03.2018 žalovanému zaplatila sumu vo výške 3.880,- eur (a nielen 2.319,87 eur ako uviedol súd).

12. Okresný súd vyhodnotil námietku premĺčania vznesenú žalovaným za čiastočne dôvodnú nakoľko žaloba bola podaná dňa 14.03.2018, v rámci dvojročnej premĺčacej doby bolo teda uplatnené len právo na vydanie bezdôvodného obohatenia za platby realizované v roku 2017 (keďže žalobca nešpecifikoval dátumami realizáciu platieb v roku 2016, musí znášať procesné následky úspešne uplatnenej námietky premĺčania). Okresný súd priznal teda len sumu 2.319,87 eur za platby zaplatené v roku 2017.

13. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný už v konaní pred okresným súdom a to v odpore proti platobnému rozkazu poukazoval na to, že žalobkyňa nešpecifikovala, vrátenia ktorých plnení, prípadne ktorých častí plnení sa domáha. Nestačí podľa neho tvrdiť, že zaplatila celkovú sumu 17.869,54 eur keď je aj z jej podania zjavné, že bola realizovaná viacerými platbami, a nie naraz. Len tak sa on môže procesne brániť (napr. preveriť, či skutočne išlo o platby na poskytnutý úver, či išlo o platby žalobkyne, alebo inej osoby, či nešlo o platby zodpovednostného charakteru napr. z dôvodu omeškania, a pod. Je to nevyhnutné aj z dôvodu uplatnenia námietky premĺčania (ak ide o plnenie po čiastkach, objektívna premĺčacia doba začína plynúť u každej zvlášť, v okamžiku, kedy k plneniu došlo). Žalobkyňa v rámci vyjadrenia k odporu (č.l. 67 spisu) v bode 12. uviedla, že na základe výpisov zasielaných spolu so

žalobou zaplatila žalovanému do podania žaloby sumu 17.869,54 eur (v roku 2009 - 1.550,91 eur, v roku 2010 - 2.020,92 eur, v roku 2011 - 2.061,02 eur, v roku 2012 - 2.065,58 eur, v roku 2013 - 2.044,05 eur, v roku 2014 - 2.028,60 eur, v roku 2015 - 1.791,84 eur, v roku 2016 - 1.986,75 eur a v roku 2017 - 2.319,87 eur). Žalovaný v reakcii (č.l. 78 spisu) na vyjadrenie žalobkyne uviedol, že údaje o sumárnej výške plnení v jednotlivých rokoch nemožno považovať za postačujúce nakoľko rozhodujúce skutkové okolnosti totiž naďalej nie sú špecifikované.

14. Podľa § 150 ods. 1 C. s. p. strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

15. Podľa § 150 ods. 2 C. s. p. na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností môže súd strany požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia.

16. Za vyššie uvedeného stavu ani podľa odvolacieho súdu nemal okresný súd zistené, ktorých jednotlivých súm predstavujúcich celkovú uplatňovanú sumu sa má vrátenie z titulu bezdôvodného obohatenia týkať, čo tieto predstavujú a kedy k ich zaplateniu došlo. To o ktoré platby sa jedná nebolo zrejme ani zo žalobkyňou predloženého výpisu z úveru za obdobie r. 2009 až 2017. Stotožnil sa preto v tejto časti s odvolaním žalovaného v tom, že nie je možné posúdiť či je uplatnený nárok premlčaný, prípadne v akom rozsahu a z čoho uvedeného vyplýva. Rovnako tak nebolo možné zaujať názor ani k odvolaniu žalobkyne poukazujúcej na zaplatenie sumy 3.880 eur za čas od 13.03.2016 do 13.03.2018 a teda nie sumy 2.319,87 eur, ktorú priznal okresný súd. Vzhľadom na to, že okresný súd nemal pre svoje rozhodnutie zadovážené podstatné skutkové podklady a s poukazom na ust. § 150 ods. 2 C. s. p. o tieto stranu sporu nepožiadala, bol odvolací súd nútený rozsudok okresného súdu v celom rozsahu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude povinnosťou okresného súdu s poukazom na ust. § 150 ods. 2 C. s. p. požiadať žalobkyňu prostredníctvom jej splnomocneného zástupcu o uvedenie ďalších tvrdení ohľadom jednotlivých platieb predstavujúcich uplatňovanú sumu čo sa týka výšky, titulu plnenia (napr. istina, úroky, poplatky, sankcie), doby plnenia ako i z čoho uvedené vyplýva. Umožní tiež žalovanému sa k nim vyjadriť. Zistené skutočnosti následne vyhodnotí a vec právne posúdi. Nové rozhodnutie odôvodní podľa kritérií uvedených v ust. § 220 C. s. p. tak, aby ohľadom námietky premlčania bolo z neho zrejme ako sa s ňou vysporiadať v zmysle § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a teda kedy konkrétne začala plynúť objektívna a subjektívna premlčacia doba daného práva. Rovnako sa vysporiada aj s ďalšími dôvodmi uvedenými v odvolaní žalovaného. V novom rozhodnutí zároveň rozhodne aj o trovách konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C. s. p.).

17. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

P o u č e n i e : Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom

rozhodovaná rozdielne. Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 1 a 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).